

УДК 687.016

ТЕКТОНІЧНЕ ФОРМОУТВОРЕННЯ ОДЯГУ СКЛАДНИХ ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВИХ ФОРМ

КОСТОГРИЗ Юлія, ПАШКЕВИЧ Калина

Київський національний університет технологій і дизайну, Україна

Проаналізовано особливості дизайн-проектування одягу складних об'ємно-просторових форм на основі тектонічного підходу, визначено основні принципи тектонічного формоутворення швейних виробів.

Ключові слова: *дизайн-проектування одягу, складна об'ємно-просторова форма одягу, формоутворення, тектоніка одягу.*

ВСТУП

Творчі пошуки видатних кутюр'є спрямовані на створення нової об'ємно-просторової форми одягу, його структури, стильового рішення тощо. Фахівці текстильної промисловості постійно працюють над створенням новітніх матеріалів для виготовлення одягу з покращеними властивостями, незвичною фактурою, структурою тощо. В свою чергу, для сучасного споживача, естетичні властивості одягу, його форма та художнє оформлення, все частіше є важливішими, ніж функціональність виробу. Використання тектонічного підходу до формоутворення одягу складних об'ємно-просторових форм дає можливість створювати естетично та якісно виконані вироби, що відповідають споживчим вимогам.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є аналіз особливостей дизайн-проектування швейних виробів на основі тектонічного підходу, визначення закономірностей тектонічного формоутворення одягу складних об'ємно-просторових форм.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

В процесі дослідження з'ясовано, що тектоніка, в загальному вигляді, – це єдність художнього рішення закономірностей побудови об'єкта, органічно пов'язана з конструктивною об'ємно-просторовою структурою виробів [1]. Тобто, тектоніка – це єдність форми виробу його змісту, конструкції і матеріалу. Визначені складові фактори тектонічного формоутворення виробів: художньо-композиційне рішення; конструктивно-технологічне рішення форми виробу; функціональна відповідність виробу.

Основною об'ємно-просторовою характеристикою будь-якого об'єкта є форма – морфологічна та об'ємно-просторова структурна організація речі, що виникає в результаті змістовного перетворення матеріалу, тобто формоутворення [2].

При створенні об'ємно-просторової форми одягу основним є використання композиційно-конструктивних засобів формоутворення та характерних для них прийомів.

Тектоніка об'ємно-просторової форми одягу досягається за рахунок гармонійного співвідношення показників: функція, структура, матеріал, конструкція та форма виробу [1]. Основні елементи, які характеризують форму одягу: геометричний вид, матеріал, структура, конструкція, пропорції, пластика, колір, фактура, а також величина та масивність. За умови дотримання законів композиції, форму можна складати з будь-яких структурних елементів. Дизайнерська думка найчастіше рухається, ґрунтуючись на властивостях вихідного матеріалу. Такі властивості, як колір, фактура, поверхнева щільність та ін. значно впливають на процес проектування. Досвід впливових брендів на міжнародному модному ринку одягу показує, що проектування нових форм і конструктивно-технологічних рішень починається з врахування властивостей матеріалів для створення нових дизайнерських рішень. Тобто, сучасний процес дизайну здійснюється на принципах тектоніки.

Зауважимо, що важливе значення в процесі формоутворення одягу має розпізнавання структури форми костюму, оскільки це дозволяє виявляти і фіксувати зміни в моді за основними ознаками. При зміні модних напрямів виникає нова силуетна форма. При проектуванні виробів складних об'ємно-просторових форм виникають складнощі з застосуванням конструктивних і технологічних елементів – розробка ескізу з правильним опрацюванням складних елементів, пошук опорних точок поверхні виробу й об'ємного елемента, розгортка самого об'ємного елемента (при найбільш складних формах).

Потрібно зробити акцент на важливості пропорційного зображення дизайнером одягу ескізу нової моделі, особливо, складної об'ємно-просторової форми, для більш точного втілення дизайнерського задуму конструктором одягу та іншими фахівцями, які працюватимуть над розробкою моделі. В разі недотримання законів пропорційності, ще на етапі конструювання та моделювання виробу, виникають складності сприйняття конструктором-модельєром бажаного модельного рішення, що впливає на зміни зовнішнього вигляду моделі відносно початкового задуму дизайнера.

Одним з напрямів розвитку моди останніх років можна виділити скульптурність форми, створення неповторних об'ємів в одязі, коли тіло людини виступає лише основою для швейного виробу складної об'ємно-просторової форми. На перший план виходить цінність конструктивних рішень, здатних втілити ідеї автора та передати необхідну форму, чіткість ліній, складні просторові елементи, незвичний крій.

На допомогу вирішення цих завдань повинно стати 3D дизайн-проекування одягу. Більшість систем автоматизованого проектування одягу, в яких виконується віртуальна примірка виробу або в яких він проектується безпосередньо на 3D манекені, дозволяють не тільки оцінити якість посадки виробу на фігурі, але й побачити «карту напруження», яка показує силу тиску одягу на фігуру (манекен) у зазначеній точці. Створення методу проектування конструктивних розгорток об'ємно - просторових форм з урахуванням закономірностей формоутворення одягу, для реалізації в сучасних програмах при створенні нових моделей, є однією з основних проблем розробки виробів високого рівня якості, адекватних первісному художньому задуму.

ВИСНОВКИ

Визначено, що процес дизайн-проекування одягу містить інтуїтивний композиційний пошук і логічне формоутворення, яке спирається на загальні закономірності цілісної будови форми та на принципи гармонії зв'язків її елементів. Урахування властивостей матерів та використання принципів тектонічного формоутворення швейних виробів дає можливість підвищити рівень їх якості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пашкевич К.Л. Проектування тектонічних форм одягу з урахуванням властивостей тканин: монографія. / К.Л. Пашкевич – К.: ПП «НВЦ «Профі», 2015. – 364 с.
2. Кісіль М.В. Розробка форми одягу заданої структури композиційно-конструктивними засобами формоутворення / М.В. Кісіль // Вісник ХДАДМ. – 2010. – С. 39-41.

KOSTOHRYZ Y., PASHKEVICH K. TECTONIC FORMATING OF CLOTHING FOR COMPLEX VOLUME-SPATIAL FORMS

The peculiarities of clothing design of complex volume-spatial forms on the basis of the tectonic approach are analyzed, the basic principles of tectonic shaping of sewing products are determined.

Key words: *clothing design, volume-spatial clothing form, tectonics.*